

„Mindig kell, hogy legyen kockázat” Vörös Szilvia Helsinkiben debütál Bartók hősnőjeként

Számos versenygyőzelem és a Marton Éva Énekverseny nagydíja indította el Vörös Szilvia pályáját, aki úgy véli, minden megmérettetésen nyert valamit, még azon is, ahol nem szerepelt sikerrel. Egy ilyen versenynek köszönhette például a Salzburgi Ünnepi Játékokra szóló meghívást. A fiatal énekesnő a második szezontölti a Wiener Staatsoperben, egyre nagyobb szerepekben mutatkozhat be, s máris kivívta a kritika és a közönség tetszését.

A különleges hangú mezzoszopránról az énekversenyek hozadékáról, a császárvárosban folyó munkáról, a karrierépítés következő lépcsőfokairól, s januári Juditjáról is beszélgettünk.

Nem először kérték fel Bartók operájára, eddig azonban mindig visszautasította a meghívást. Miért?

Tettem magamnak korábban egy ígéretet, hogy harminc éves korom előtt nem bújok ennek a nőalaknak a bőrébe. A Zeneakadémián még Medveczky tanár úrral sajátítottam el a szerepet, s akkor azt gondoltam, ki kell várnom azt a kort, hogy hangilag és személyiségben is megfelelő módon formáljam meg Bartók hősnőjét, úgy, hogy ne hagyjak a hallgatóban hiányérzetet. Úgy gondoltam, lehet, hogy friss, nagyon energikus Judit lennék, de az nem volna jó előadás... Amikor azonban most megkaptam a 2020. január 15-re szóló felkérést, és végiggondoltam, miként tudnám ezt a nőalakot megmutatni, arra jutottam, szívesen elvállalom. Túl vagyok a harmadik x-en, már van mögöttem néhány jelentős szerep, és az utóbbi években a hangom is sokat változott. A Helsinki Filharmonikusok kíséretével, Susanna Mälkki vezényletével adjuk majd elő Bartók operáját a finn fővárosban, a partnerem Mika Kares lesz, és az előadásról lemezfelvétel is születik.

Ezt megelőzően Bécsben is lesz új szerepe...

A varázsfuvolában Második dámaként lépek pódiumra, és igaz, coverként, de az *Anyegin* Olgáját is megtanulom. Azt mondják a dalszínházban, hogy az új énekesek ritkán kapnak annyi bemutatkozási lehetőséget, mint amennyi nekem jutott, mióta a Staatsoper tagja vagyok. A *Traviata* Florájaként debütálhattam 2018 őszén, a nagy bemutatkozás pedig a Berlioz-premier volt, Annát, Dido testvérét alakítottam *A trójaiak*ban. Bár eredetileg coverként kezdtem a darabot tanulni, a próbák harmadik hetétől már én voltam színpadon, a rendező engem választott, és így enyém lett a premier is. Ebben a szerepben már valóban megismerhetett a bécsi közönség. Berlioz műve monumentális zenei anyag, megszerettem a figurát és az énekelnivalót. Ezt követte *Az árnyék nélküli asszony*, s ezzel az operával, amelyben a Szolgálólányt, a Meg nem születettek hangját és a Szólóhangot énekeltem, ünnepelték májusban az Operaház 150., októberben pedig a darab 100. évfordulóját. Aztán Britten *Szentivánéji álmjának* Hippolytjaként léphettem színpadra. Szerencsére a kritikák is mind dicsérőek voltak, akadt, aki leírta, már várja, hogy nagy szerepekben is bemutatkozzam. Hálás vagyok a sok feladatért, a kisebb alakításoknak ugyancsak örülök, mert általuk is tanulok. Folyamatosan fejlődik, változik a hangom, s azok a szerepek, amelyeket várok, néhány év múlva következnek.

Korábban már néhány esztendőt énekelt a budapesti Operaházban. Mi volt Bécsben a legnagyobb meglepetés? A próbák, az időbeosztás, a munka intenzitása?

A trójaiak előadásán a bécsi Staatsoperben. © Michael Pöhn / Wiener Staatsoper

„... lehet, hogy friss, nagyon energikus Judit lennék, de az nem volna jó előadás...”

Ez mind-mind együtt. A Staatsoper repertoárszínház, így kevés idő jut egy-egy darabra, az új beállókra, nagyon koncentrálni kell, hogy az ember mindent elsajátítson. Tökéletes darabtudással kell rendelkezni, amikor elkezdődnek a próbák. Hiába dolgoztam korábban a budapesti Operaházban, már nem ismerhettem meg, milyen társulati tagnak lenni. Bécsben az első két hónap legnagyobb nehézségét a mindennapos munka jelentette, öt nyelven kellett énekelnem, és szinte mindegyik feladatomból új volt. Meg kellett tanulnom, hogy megfelelően beoszzam az energiámat, át kellett állni a szervezetemnek, hogy bírja az állandó terhelést, és ez volt a legnagyobb feladat.

Mi az, amiért mindez megéri?

A Staatsoperben látom, hogyan dolgoznak a legnagyobbak, és ez fantasztikus élmény. A *Traviata*ban például Simon

A trójaiak előadásán Joyce DiDonatával. © Michael Pöhn / Wiener Staatsoper

„Bár eredetileg coverként kezdtem a darabot tanulni, a próbák harmadik hetétől már én voltam színpadon, a rendező engem választott, és így enyém lett a premier is.”

Keenlyside volt Germont, A trójaiakban pedig Joyce DiDonato alakította Didót. Elképesztő, hogy ezek a művészek mennyire professzionálisak, s emellett milyen kedvesek, közvetlenek. Mindez számomra is hatalmas inspiráció, s azt vettem észre, sokkal nyitottabb lettem. Az otthon töltött négy év mindehhez remek alapot jelent, anélkül nem

boldogultam volna. Már kicsit gyorsabban reagálok mindenre, színészilag is nyitottabbá váltam, most látom, hogy eddig sok mindenben korlátoztam magam. Kell a jó hang, de ugyanilyen lényeges a megfelelő alakítás is.

Tényleg egy énekversenynek köszönhetted, hogy meghívták a Staatsoper meghallgatására?

Igen, 2017-ben egy mesterkurzuson voltam Olaszországban, onnan küldtek tovább a portofinói megmérettetésre, mert én nem is hallottam a versenyről. Dominique Meyer, a Staatsoper igazgatója tagja volt a zsűrinek, de már a mesterkurzus utolsó két napján is találkoztam vele, s akkor jelezte, szeretne meghívni ősszel egy meghallgatásra. A versenyt megnyertem, és mivel akkoriban zárta be kapuit a felújítás miatt az Ybl-palota, úgy gondoltam, nincs vesztenivalóm, elmegyek Bécsbe. Amint lejöttem a pódiumról, közölték, várnak szeretettel két évre. Ezt a lehetőséget nem hagyhattam ki...

Nemcsak ezen az olaszországi megmérettetésen, hanem számos versenyen győzelmeskedted. Mi a titka, hogy ilyen jól tud teljesíteni ezekben a kiélezett helyzetekben?

Szükség van egyfajta automatizmusra, hogy technikailag ne érje az embert meglepetés. Ugyanilyen fontos a mentális jelenlét. Akkor is szükség van nyugvópontra, hogyha a világ teljesen a feje tetejére áll, és rettentően izgul az ember. Nekem azt szokták mondani, nem látják rajtam, hogy ideges lennék, pedig a pódiumon azt érzem, majdnem felrobbanok. De az izgulás nekem adrenalinlöketet ad, ami segít abban, hogy még jobban reagáljak a másokra, még inkább a magam képére formáljam a szerepet. Ha nincs meg ez a pozitív stressz, az sajnos azt is jelenti, hogy nem érdekel különösebben a produkció, s azt én élem meg nagyon rosszul. Lehet, hogy a közönség nem veszi észre, de számomra borzalmas élmény, mert azt érzem, ha nincs tétje, nem érdemes színpadra menni. Mindig kell, hogy legyen kockázat, s tudjunk valami újat mutatni az adott karakterben.

A Simándy Versenyt követően hívta haza Grazból Marton Éva.

A győri konzervatóriumba jártam, amikor hirtelen lehetőséget kaptam, hogy felvételizzek a grazi egyetemre. Bár nem ezt terveztem, azt gondoltam, kipróbálom magam. Túl jól sikerült, felvettek. Közben rendezték meg a versenyt, amelyre hazajöttem, és a kategóriámban győzelmet arattam. A megmérettetésen hallott Marton tanárnő, és arra biztatott, jöjjenek a Zeneakadémiára. Szerencsére átjelentkezéssel meg lehetett oldani, hogy Budapesten folytassam a tanulmányaimat.

Következett a Gundel- és a Junior Prima Díj, a Marton Énekverseny, és sorban a megmérettetések... Marton Éva ösztönözte, hogy induljon minél több versenyen, vagy ön tartotta fontosnak ezt a karrierépítésben?

A tanárnő is biztatott, de én szintén lényegesnek tartottam, hogy el tudjam helyezni magam a nemzetközi palettán. Tudni akartam, hol tartok, mire elég a tudásom.

A legelső a zaragozai Montserrat Caballé Verseny volt, ahol a háromszáznyolc jelentkező közül a középdöntőig jutottam. Nem lettem döntős, de nagyon jó élményt jelentett. A Marton Versenyt követően még két megmérettetésen indultam, Linzben különdíjat nyertem, s szerepeltem a Neue Stimmenen. Ez utóbbin nem voltam ott fejen, még a középdöntőig sem jutottam, viszont az egyik zsűritag felfigyelt rám. Elhívott egy próbaéneklésre, amelynek köszönhetően a Salzburgi Ünnepi Játékokon szerepelhettem, olyan sztárok mellett, mint Anna Netrebko vagy Plácido Domingo. Így lett egy vesztesnek tűnő helyzetből is óriási lehetőség. Sokszor alakultak így a dolgaim. Ma már temérdek a verseny, a győzelem nem lendít sokat a karrieren, de nekem mindegyik adott valamit. Segített a további útkeresésben.

Úgy látom, nagyon tudatosan építkezik, hiszen például a Junior Prima Díj után kurzusokra, külföldi meghallgatásokra ment...

Ezt eddig végig sem gondoltam, de igaz, hiszen a kapott nyereséget mindig nyelvtanulásra, fellépőruhákra, kurzusokra költöttem. Egy néhány napos találkozás is jelentős inspirációt ad. A kurzus technikailag nem formálja át az embert, ahhoz kevés az idő, de olyan benyomásokat nyújthat, amelyek segítenek abban, hogy jelentős lendülettel vágjak bele az új kihívásokba.

„Bécsben az első két hónap legnagyobb nehézségét a mindennapos munka jelentette, öt nyelven kellett énekelnem, és szinte mindegyik feladatom új volt.”

Szép szerepei vannak a Staatsoperben, várja Judit januárban, november elején pedig koncerten is bemutatkozhatott Bécsben. Minden tökéletes?

A matinéhangversenynek, amelyen Brahms-, Mahler-, Kodály-dalokat, valamint A kegyencnő részlete mellett Delila Csókáriáját énekeltem, nagyon örültem. Koncertekre ugyanis mostanában ritkán jut időm. Pedig mindig fontosnak tartottam, hogy a dalok, az oratóriumok is részei legyenek az életemnek, hiszen ezeknek a műveknek teljesen más a lelkiütemük. Most azonban az operáé a főszerep, és aztán meglátjuk a folytatást.

ARANYBÁL
KLASSZIKUS BÁL MODERN KÖNTÖSBEN
2020. február 8., PESTI VIGADÓ
www.aranybal.hu

**A BUDAFOKI DOHNÁNYI ZENEKAR ÉS
A BDZ BIG BAND VENDÉGE: ROBY LAKATOS**

 BUDAFOKI
DOHNÁNYI
ZENEKAR